

NUORTEN TYÖTOIMINTA

Olet perustamassa yksityistä nuorten jälkihuoltoa tarjoavan yksikön. Sinulla on sosiaali- tai terveysalan tutkinto, esimerkiksi ylempi korkeakoulu-tutkinto ja työkokemusta alalta sekä ajatus nykyisen yrityksen laajentamisesta. Pätevyytesi voit tarkistaa laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 272/2005.

Tässä mallissa jälkihuollolla tarkoitetaan ohjattujen työharjoittelupaikkojen järjestämistä 18 vuotta täyttäneille huostaan otetuille, syrjäytyneille ym. nuorille, jotka tarvitsevat tukea työllistymisessään.

IDEASTA TUOTE

Millaista jälkihuoltoa nuoret tarvitsevat? Millaisia palveluja tarjoat? Olisiko kyse lastensuojelulain mukaisesta avohuollosta, avohuollon tukitoimenpiteestä ja erityisryhmistä? Tai tarjoaisitko intervallipaikkoja itsenäistymisen tai nuoren vanhemmuuden tueksi?

Millaisia asiakkaita yrityksesi ottaa vastaan? (Päihdenuoret, vammaiset, rikostaustaiset, sosiaaliset ongelmat, jne.)

Soveltuvatko halutut tilat toimintaan? Millaisia muutostöitä tarvitaan? Miten valvonta hoidetaan? Huomioithan myös piha-alueen sekä lähiympäristön turvallisuuden.

Jälkihuoltopaikan sijaintia on hyvä pohtia myös koulutus- ja työllistymismahdollisuuksien näkökulmasta.

Ydintoiminnot

Nuoren muutto omaan kotiin ja itsenäistyminen vaatii **itsenäisen asumisen ohjausta**. Samalla tehdään tiivistä **yhteistyötä nuoren tukiverkoston** kanssa. **Opintojen ja työelämän ohjaus** kuuluvat ydintoimintoihin.

Toiminta perustuu yhdessä sosiaaliviranomaisten, koulun ja työvoimahallinnon kanssa tehtyihin suunnitelmiin.

Ammatillisen pätevyyden lisäksi tulee löytyä kokemusta jälkihuoltotyöstä sekä tietoa työharjoittelun ohjauksesta.

Johtaminen ja esimiestaidot (LS § 60)

Työharjoittelua ja jälkihuoltoa tarjoava yksikkö voi sijoittua esim. jo toimivaan hevosalan yritykseen. Siellä nuorelle tarjotaan työ, majoitus, hoiva ja huolenpito sekä muut tukitoimet.

Lisätietoja saat myös www.sosiaaliportti.fi ja lastensuojelun käsikirjasta.

Tukitoiminnot

Nuoren asennekasvatus ja seuranta ovat osa kokonaisuutta. **Arviointi ja tukitoimien päättäminen** vievät aikansa. Tarvittaessa **ruokahuolto ja siivouksessa opastaminen** kuuluvat tukitoimiin.

Tukitoimiin voidaan laskea myös **työntekijöiden koulutus, työnohjaus ja työterveyshuolto**.

Tutustu toimintaympäristöön

Jälkihuoltotoiminta vaatii ilmoitus- tai lupamenettelyn ja niiden tulee olla kunnossa ennen toiminnan aloittamista. Mikäli yrityksesi tuottaa lisäksi myös terveyden- ja sairaanhoidon palveluja, tulee näistä tehdä oma terveydenhuollon ilmoitus sosiaalipalvelujen lisäksi.

Nuorten kanssa työskennellessäsi sinun tulee näyttää ilmoitus- tai lupamenettelyn yhteydessä selvitys rikostaustan selvittämisestä (504/2002). Huomioithan selvityksen myös palkatessasi henkilökuntaa.

Kun sopivat tilat löytyvät, hyväksytä ne valvovilla viranomaisilla.

LIIKETOIMINNAN SUUNNITELMA

Yrityksesi toimintamallin tarkentuessa on hyvä kysyä: *”Onko palvelulle kysyntää ja tilaa markkinoilla ja milloin laskutettavan toiminnan tulisi alkaa? Soveltuuko toiminta jo olemassa olevaan yritykseeni?”*

Tuotemäärittelyn rinnalla tehdään tulossuunnittelua sekä mietitään liikevaihdon muodostumista. Liiketoimintasuunnitelma on hyvä suunnittelun työväline.

Kustannuslaskenta

Yrityksessäsi tarvitaan moniosaajia: sosiaalihuollon sekä ohjattavan työharjoittelun toimialiosaajia. Myös sijaisuudet sekä työehtosopimuksen mukaiset vapaat tulee huomioida. Selvitä myös voitko hyödyntää oppisopimusopiskelijoita yms. tai voisiko yrityksesi olla sosiaalinen yritys. Lisätietoja saat parhaiten työvoimatoimistosta.

Valmistelevat työt, kuten henkilöstön hallinta, taloushallinto ja johtaminen ovat osa jälkihuoltotyötä.

Tutustuthan lastensuojelulain lisäksi työharjoittelutoimia käsitteleviin lakeihin ja dokumentteihin. www.mol.fi sekä kuntouttava työtoiminta www.stm.fi

Voimassa olevat työehtosopimukset löydät www.finlex.fi

Yritystoiminnan tuloslaskelmaa hahmoteltaessa tulee olla tiedossa tarvittavan henkilöstön lisäksi toimitiloista aiheutuvat kustannukset. Lisäksi tulee aika päättää yrityksen tukipalveluista, kuten taloushallinnon palveluista. Kuka hoitaa ja mitä maksaa? Tässä vaiheessa on hyvä selvittää myös toiminnan kannalta välttämättömät muut palvelut, jotka kuuluvat arjen pyörittämiseen. Millainen valvontajärjestelmä on yrityksen toiminnan kannalta järkevä? Ovatko paloturvallisuusasiat kunnossa?

Kustannusten määrä on yrityskohtaista, riippuen kohteesta ja asiakaspaikkojen luonteesta ja määrästä. Yhtä tärkeänä ovat yrityksen **markkinointiin** varattavat eurot.

Liikevaihto ja palvelun hinta

Liikevaihto syntyy asiakasmyynnistä, jossa ostajana on kunta tai kuntien yhtymä. Sijoittajatahon kanssa tehdään maksusopimus, joiden sisältöihin kannattaa tutustua jo hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista.

Jälkihuoltopaikan hinta määräytyy yleensä päivähinnan mukaan. Hinnoittelu riippuu hoidon luonteesta. Hinnoittelua mietittäessä on hyvä muistaa, että reilut 10–15% työajasta kuluu johtamis- ja kehittämistehtäviin. Tälle työajalle tulee laskea myös hinta, joka sisältyy nuoren vuorokausihintaan. Harvemmin päästään vuositasolla yli 95 %:n käyttöasteeseen.

Yritystoiminta ei tässä mallissa ole kannattavaa ilman muuta yritystoimintaa. Nuoret työskentelevät jälkihuollon aikana hevosyrityksessä, jolloin yrityksen tuottoina tulee huomioida myös nuoren työpanoksen tuoma kustannussäästö.

Toimintaa aloitettaessa on tärkeää tehdä tuloslaskelman rinnalla myös tarkempi kassabudjetti, jonka avulla suunnitellaan rahan riittävyys toiminnan alussa. Myös tulojen yksityiskohtainen arviointi auttaa hahmottamaan, miten raskaisiin investointeihin ja muihin kuluihin yrityksellä on mahdollisuus. Tässä kohdassa punnitaan myös henkilökohtaisten säästöjen käyttö sekä lainan tarve tarkemmin.

Pyydäthän tarjouksia myös irtaimiston hankintaa varten. Huomioi myös nuoren työssä tarvitsemat työvälineet sekä työvaatteet.

Tässä mallissa tuotot ovat vuodessa noin 33 000€ (kun laskennassa käytetään alinta hintaa ympärivuorokautisessa toiminnassa) ja kulut 4400€. Päivähinta vaihtelee 150€- 300€. Ilman majoitusta hinta noin 50–150€.

TULOSLASKELMAN RUNKO	TASE-JA RAHOITUSLASKELMA TASE
Liikevaihto	Pysyvät vastaavat yhteensä
+ Liiketoiminnan muut tuotot	Vaihto-omaisuus
<i>aine- ja tarvikekäyttö %</i>	Myyntisaamiset
- Aine- ja tarvikekäyttö	Muut saamiset
- Ulkopuoliset palvelut	Rahat ja pankkisaamiset
- Muuttuvat henkilöstökulut	VASTAAVAA YHTEENSÄ
- Muut muuttuvat kulut	Oma pääoma
Myyntikate	Pitkäaikainen vieras pääoma
Myyntikate- %	Lyhytaikaiset pankkilainat
- Kiinteät henkilöstökulut	Ostovelat
- Vuokrat	Muu lyhytaik. vieras pääoma
- Muut kiinteät kulut	VASTATTAVAA YHTEENSÄ
Käyttökate	RAHOITUSLASKELMA
Käyttökate- %	Tulos+poistot
<i>Poistot ko:sta - %</i>	lainojen nostot
- Poistot	RAHAN LÄHTEET YHTEENSÄ
Liiketulos	Investoinnit
Liiketulos- %	Lyhennykset
<i>korko- %</i>	Yksityisnostot, osingot
- Korot ja muut rahoituskulut	Käyttöpääoma
+ Satunnaiset tuotot ja kulut	Käyttöpääoman lisäys
<i>vero- %</i>	Muun lyhytaik. vpo:n lisäys
- Välittömät verot	RAHAN KÄYTTÖ YHTEENSÄ
Tilikauden voitto	RAHOITUSYLIJÄÄMÄ
	KUMULATIIVINEN YLIJÄÄMÄ

Kannattavuuden kannalta minimihinta ja markkinoiden ja ostajan maksukyvyyn kannalta maksimihinta on yksi hinnoitteluperuste. Lisäksi on mietittävä, millainen hinnoittelu antaa pelivaraa korottaa hintoja perustellusti esimerkiksi käyttökustannusten ja henkilöstökulujen nousun myötä?

Kassabudjetti

Toimintaa aloitettaessa on tärkeää tehdä tuloslaskelman rinnalla myös tarkempi kassabudjetti, jonka avulla suunnitellaan rahan riittävyys toiminnan alussa. Myös tulojen yksityiskohtainen arviointi auttaa hahmottamaan, miten raskaisiin investointeihin ja muihin kuluihin yrityksellä on mahdollisuus. Tässä kohdassa punnitaan myös henkilökohtaisten säästöjen käyttö sekä lainan tarve tarkemmin.

Rahoitus

Seuraavaksi sinun on vakuutettava yrityshankkeesi rahoittajat – myös pitkällä aikavälillä. Pohdi yhdessä yritysneuvojan kanssa milloin liiketoimintasuunnitelma ja tuloslaskelmat näyttävät riittävän konkreettisilta.

Toiminta on kannattavaa, kun asetetut tulostavoitteet saavutetaan. Toimialan erityispiirteenä on ensimmäisten vuosien notkahdus. Riskien minimoimiseksi kannattaa olemassa oleva yritys-toiminta saattaa vakaalle pohjalle ennen työtoiminnan aloittamista.

Keskustele yrityksesi vakavaraisuudesta ja liikevoiton kasvattamisesta kirjanpitäjän sekä tilintarkastajan kanssa. Näin varmistat suunnitelmallisen jatkuvuuden.

Perustamisasiakirjat

Kun yrityshankkeen liiketoiminnan suunnittelu on edennyt niin pitkälle, että on aika valita sopiva toimintamuoto auttavat yritysneuvontaorganisaatiot hyvän vaihtoehdon löytämiseksi. Perustamisasiakirjat ja ohjeita löydät oheisilta www-sivuilta.

Rekisteröimistöimien yhteydessä yrityksesi saa Yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä Y-tunnuksen, jota tarvitaan muun muassa laskutuksen yhteydessä.

Selvitä maksujen korvaus- ja maksukäytännöt niin, että yrityksen maksuvalmius säilyy. Kiinnitä huomiota laskujen ja saamisten kiertonopeuteen. Perhekotitoiminnan puolella ostoveloissa kierto on noin 40 päivää ja saamisten kiertoaika on 23 päivää. Jälkihuollosta ei erikseen tilastoja löydy. (ToimialaOnline 2008).

- Finnvera
- TE- Keskus
- Toimintaryhmät
- Pankit
- Hankkeet

www.prh.fi
www.ytj.fi
www.yrityssuomi.fi

Aloita markkinointi ajoissa

Yrityshankkeen alussa olet miettinyt ajankohdan, jolloin toiminnan tulisi käynnistyä. On tärkeää turvata myös markkinoinnin keinoin, että suunniteltuna aloituspäivänä perhekotiin saapuvat myös asiakkaat. Mikäli käyttöaste pysyy alhaisena esimerkiksi puoli vuotta tarkoittaa tämä monesti pitkäaikaista, vuosia kestävästä maksukyvyyn heikkenemistä.

Nopea ja tehokas markkinointikanava on www-sivut. Lisäksi esitemateriaali, lehtipuffit ja mainoslehtiset ovat suosittuja.

Julkisten hankintojen aikatauluja kannattaa seurata

Yrityshankkeen kanssa kannattaa olla ajoissa liikkeellä myös nykyisen hankintalain vuoksi. Parhaiten saat hankintamenettelystä tietoa tutustumalla jo tehtyihin hankintoihin ja niiden prosesseihin. Lisäksi kannattaa keskustella toisten yrittäjien kanssa, joilta löytyy omakohtaisia kokemuksia. Tärkeintä yrittäjälle on markkinoida palveluja jo hankinnan valmisteluvaiheessa, koska vain sillä tavoin julkinen sektori saa tiedon siitä, mitä yksityiseltä palvelun tuottajalta on realistista pyytää.

Valmistaudu markkinoille hyvällä laatuajattelulla. Oman kunnan päätöksentekoa voit seurata esityslistoista ja pöytäkirjoista. Voit myös pyytää audienssin päästä kertomaan yrityksestäsi lautakuntaan tai julkisen sektorin hankintayksikköön.

Tarjouspyyntö kannattaa lukea huolellisesti ja tutustua tarjouspyynnön ja mahdollisen sopimuksen ehtoihin. Tarjouspyyntöasiakirjat liitteineen tulee lukea huolella – et voi tarjota kuin sen mitä ostaja määrittää. Vastaavatko sisällöt toisiinsa? Hinnan määrittelyssä on oltava tarkkana. Yrityksesi palvelutuotteen sisältö on harvoin täysin sama kuin mitä ostaja haluaa ostaa!

Yksityinen nuorten työtoiminta on kannattavaa, kun asetetut tulostavoitteet saavutetaan. Keskustele yrityksesi vakavaraisuudesta ja liikevoiton kasvattamisesta kirjanpitäjän sekä tilintarkastajan kanssa aika ajoin. Näin varmistat suunnitelmallisen jatkuvuuden pidemmällä tähtäimellä.

Jälkihuoltoyksikön perustaminen, varsinkin maaseudulla, arveluttaa naapureita - nuorten työskennellessä yrityksessä, myös asiakkaita. Yritystoiminnan laajentamisesta ja nuorten työpanoksesta on hyvä kertoa nykyisille asiakkaille avoimesti heti alusta alkaen, jotta ennakkoluulot hälvenevät.

Hankintalaki säätelee julkiset hankinnat. Seuraa hankintojen valmistelua kuntien omilta www-sivuilta sekä www.hankintailmoitukset.fi

Lisäksi www.tarjousneuvo.fi sivuilta löydät ajankohtaista tietoa.

